

9-ty dzień rozprawy

MT/ZD

36/1

332

Przew.: Następny świadek Marja Budziaszek.

Pouczam świadka w myśl art. 107 kpk. że należy mówić prawdę, fałszywe zeznania są karane więzieniem do lat 5-ciu. Czy stwierdzony zgłasza wątki co do trybu przesłuchania świadka?

Prok.: Zwalniamy świadka od przysięgi.

Obrońca: My także.

Świadek: Marja Budziaszek, lat 26 pracownica firmy Społem, rzym. kat. w stosunku do oskarżonych, obca.

Przew.: Proszę powiedzieć, czy świadek zetknął się z oskarżonymi, względnie z którym z oskarżonych i co może o nich konkretnego powiedzieć?

Świadek: Znam oskarżoną Mandel, Brandl, słyszałam o oskarżonej Orlowskiej, dalej oskarżonego Aumeiera, Szczurka, więcej twarzy sobie nie przypominam.

Przew.: Kiedy świadek przybyła do obozu i dokąd przebywała w obozie?

Świadek: Do obozu przybyłam w r. 1942. i byłam tam do 1940 r., a następnie przeniesiono mnie do Drezna.

Przew.: Coż świadek słyszała o oskarżonej Mandel?

Świadek: Co do Mandel mogę powiedzieć, że pracując pod koniec 1942 r. w "Efekt" tj. tam, gdzie były sortowane rzeczy po zmarłych, zauważałam, że jak 2 -ch SS-mannów, jeden z jednej a drugi z drugiej strony uderzali w kark kobietę, idącą z pracy. XXXXXXXX

U nas na bloku 25. miała być dokładna rewizja. Blok 25. był blokiem śmierci. Zostałyśmy wypędzone nago i staczyłyśmy przed blokiem. Po rewizji miałyśmy być dziesiątkowane i dostarczyć po 10 batów, nie doszło do tego, bo może nie mieli czasu.

Przew.: A zaczym miała być ta rewizja?

Świadek: Czy nie znajdują się u nas skradzione w "Efekcie"

9-ty dzień rozprawy

36/2

MT/ZD

333

rzeczy? Były S.M. kobiece, na których dozorcynie miały pasy nimi Świdnicki i ciągnęły nimki na blok 25. Wśród żołnierzy kobiet znajdowała się starsza osoba, którą Mandel kazała zwrócić, kobieta ta została wyrowadzona i nie wróciła już więcej.

Przeprowadzano selekcje bez najmniejszej przywilejów. Pewnej nocy Mandel zrobiła spel i wybrała dużo kobiet chorych, a także i słabych do komór gazowych.

W czasie urządzania tzw. generalnych spel, SS-mann stał z kijem podniesionym na wysokość 50 cm. i jeśli która z kobiet go nie przeskoczyła, została odstawiona na bok.

Gdy pracowałam w kuchni z końcem 1942 a z początkiem 1943 r. pamiętałam, że przyposobiłam chleb dla swej koleżanki. Dostałam za to od oskarżonej Mandel 4 miesiące SK. Pamiętam pył straszny upał, chciałam się do niej dostać z meldunkiem, wreszcie po 4 dniach mnie przyjęła i zapytała dla kogo ten chleb zabrałam. Odpowiedziałam, że dla siebie. Wówczas oskarżona Mandel krzyknęła rozkazując "heraus" i dostałam w Strafkommando SK.

Co do oskarżonej Brandl, to szczerze psem kobiety i biła je kluczem. Gdy byłyśmy przeznaczone do transportu, jedna z koleżanek przygotowała ciepłe ubranie, Brandl odebrała jej mbramie i przeprowadziła w związku z tym główną rewizję. Wszystko nam odebrano, co lepsze, a dano nam żachmany.

Oskarżony Szczurek był Blockführerem, przychodził na blok i chłostał kobiety.

Przew. : Świadek wymieniła Aumeiera.

Świadek : Oskarżony Aumeier przyjeżdżał koniem na blok

36/3

9-ty dzień rozprawy

MT/ZD

334

wpadał między kobiety, które zbierały odpadki i rozpe-
dzał je.

Przew.: A o oskarżonej Mandel.

Świadek : Osk. Mandel, przypominam sobie przychodziła do
kobiet i wybierała je do domów publicznych, opieczując,
że tam będą miały dobre jedzenie i dobre ubrania.

Przew.: A o oskarżonej Orłowskiej.

Świadek : Słyszałam, że była na Budsach na SK. Jak wracali
kobiety, to opowiadały, jak aufsichterin Orłowska szczerła
psami kobiety do bagna.

Przew.: A czy osk. Mandel brała udział w selekcjach?

Świadek : Bez niej selekcja nie mogła się odbyć.

Biuro Udonie DOKUMENTÓW
i Archiwizacji

9-ty dzień rozprawy .

BS/J.

37/1.

Prok. Szewczyk : Czy Mandel decydowała o tym , która kobieta miała iść do gazu , a która do obozu ?

Sw. : Tak jest.

Prok. Szewczyk : Czy były wypadki , że ktoś ze starszych obozowej chciał uchronić pewne osoby , a osk. Mandel nie pozwoliła na to ?

Sw. : Pamiętam , jak blokowa Stenia , odsunęła na bok swoją znajomą , a Mandel mimo to wpuściła ją na nowo w szeregi .

Prok. Szewczyk : Czy były wypadki , że osk. Mandel znęcała się nad kobietami ciągnąc je na blok 25 ?

Sw. : Pamiętam były takie wypadki . Kiedy kobiety pobite rzucano na ziemię , wzięzano pasami i ciągnięto na brzuchu po ziemi aż na blok 25 .

Prok. Pechalski : Świadek twierdzi , że brano więźniarki do domów publicznych i że początkowo brano dobrowolnie , później zaś przymusowo . Czy świadkowi jest wiadomo kto wyznaczał ?

Sw. : Dokonywała tego Mandel z Höslerem .

Prok. Pechalski : Mandel decydowała więc o tym ?

Sw. : Z Tak , decydowała Mandel . Były jednak kobiety , które się sprzeciwiały , a nierzaz zgłaszały się same .

Prok. Pechalski : Czy wśród nich były tylko Polki , czy też były kobiety innej narodowości .

Sw. : Były Niemki a także Rosjanki .

Przew. : Czy oskarżona chce złożyć oświadczenie ?

Osk. Mandel : Wysoki Sądzie ! Chcę ~~powiedzieć~~ co do oświadczenia świadka złożyć pewne wyjaśnienia , a mianowicie odnośnie wyszukiwań kobiet do domów publicznych . Kobiety szły tylko dobrowolnie , nie wolno było żadnej zmuszać do tego . Chciałem jeszcze oświadczyć , że ja nigdy nie wybrałam żadnej kobiety do domu publicznego . Czynił to tylko Hösler . Zgłaszały

336

9.-ty dzień rozprawy .

BS/J.

37/2

się dobrowolnie Rosjanki, Niemki i Polki . To wszystko co chciałam powiedzieć.

Przew.: Czy są jeszcze jakieś zapytania do świadka ?

Obr. Rymar : Chciałem stwierdzić , czy dobrze świadka zrozumiałem . Świadek powiedział , że te , które nie chciały iść przymusowo to nie brano ich do domów publicznych , ale za karą szły do Sonderkomando .

Sw. : Z początku brano przymusowo , a później dobrowolnie .

Obr. Rymar : Ja pytam się co działo się z kobietami , które nie chciały iść do domów publicznych .

Sw. : Tego nie wiem dokładnie , wiem tylko , że Mandel sama wybierała i zmuszała .

Przew.: Czy są jeszcze jakieś pytania do świadka ?

Prokuratorzy : nie.

Obrona : nie.

Przew.: Wobec tego świadek jest zwolniony . Proszę następnego